

Informacje i opinie

Istotnym zabiegiem językowym w wypowiedziach retorycznych jest tworzenie **informacji** i **opinii**. Umiejętność rozpoznawania opinii, a także odróżniania jej od obiektywnej informacji jest najlepszą obroną przed ewentualną manipulacją językową.

Opinia ma **charakter perswazyjny** – formułuje się ją w celu przekonania odbiorcy: umocnienia jego poglądów lub zmiany jego zapatrywań na określoną sprawę. Opinie można tworzyć w sposób pośredni lub bezpośredni.

Informacja – powiadomienie o fakcie zachowujące neutralną formę; przekazuje treści w sposób zwarty, rzeczowy i bezstronny, np. *Deszcz padał cały dzień. Zajęcia rozpoczęły się punktualnie o 9.00. W roku przestępnym luty ma 29 dni.*

Opinia – wypowiedź wyrażająca subiektywne przekonanie, pogląd nadawcy komunikatu, np. *Uważam, że tak daleki wyjazd nie był dobrym pomysłem, ponieważ dużo czasu spędziliśmy w podróży.*

SPOSOBY TWORZENIA OPINII

bezpośredni

polega na wprowadzaniu do wypowiedzi:

- stałych zwrotów i wyrażen ujawniających wprost zdanie nadawcy (*moim zdaniem...; według mnie...; uważam, że...; sądzę, iż...*)
- określeń wartościujących i nacechowanych emocjonalnie, ekspresywnych (*najlepszy, wspaniały, błahy, bardzo istotny, kluczowy, beznadziejny, tragiczny, nadmierny, opłakany*)
- słownictwa wyrażającego ocenę (*bez wątpienia, oczywiste, jasne jest...*)

pośredni

polega na wprowadzaniu do wypowiedzi:

- czasowników w trybie przypuszczającym wyrażających jedynie domniemanie czynności (*uzasadnilibyśmy, wykonalibyśmy, stwierdzilibyśmy*)
- czasu przyszłego w połączeniu z informacjami niemożliwymi do zweryfikowania (*uzyskamy, dowiemy się, wykażemy*)
- pojęć nacechowanych wartościami (*przyjaciel, rozsądek, ojczyzna, prawda, solidarność*)
- tropów stylistycznych oraz ironii

Znajomość językowych mechanizmów budowania opinii może być wykorzystywana do tworzenia argumentów pozornych, zadawania pytań podchwytliwych lub sugerujących odpowiedź.

Każdy z tych zabiegów jest nieuczciwy wobec odbiorcy i służy manipulowaniu nim.

Zadanie

Matura pisemna

Wiedza w praktyce

A Oceń, które z podanych zdań są informacjami, a które – opiniami. Wstaw znak X w odpowiednie miejsca w tabeli.

Lp.	Przykłady zdań	Informacja	Opinia
1.	<i>Jakiś rok temu dostałem ze Szwecji albumy z reprodukcjami dzieł On Kawara.</i>		
2.	<i>Ale nie chodzi mi wcale o to, żeby drwić.</i>		
3.	<i>Kultura budowana z takich obiektów i przekazów staje się kulturą o wykastrowanej pamięci.</i>		

B Która ze wskazanych opinii została utworzona w sposób bezpośredni? Uzasadnij odpowiedź.

Komentarz:

Rozwiązanie zadania wymaga umiejętności odróżniania informacji od opinii. Potrzebna jest także wiedza na temat sposobów bezpośredniego i pośredniego budowania opinii oraz znajomość charakterystycznych dla opinii zwrotów i wyrażeń.

Rozwiązanie:

A 1. INFORMACJA, 2. OPINIA, 3. OPINIA

B Opinią utworzoną w sposób bezpośredni jest zdanie *Ale nie chodzi mi wcale o to, żeby drwić*. Świadczy o tym zwrot *nie chodzi mi wcale o to* ujawniający w sposób bezpośredni nadawcę.